

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XXX. Secundum autem simile est illi: Diliges proximum tuum tanquam teipsum. Mar. 12. v. 31.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

potro si audis, & non respondes; quod
 dicam tibi, quod olim Satanus di-
 cebat ex ore energumini interrogatus,
 quis es? Ego sum, inquiebat, sed

triste ingemiscens, ego sum illa crea-
 tura expertis amoris, nec aliud ap-
 posuit.
 * * *

XXX.

*Secundum autem simile est illi: Diliges proximum tuum tanquam te-
 ipsum. Mar. 12. v. 31.*

Considera, quàm sublime sit hoc
 præceptum amandi proximum,
 cum sit secundum, nihilominus
 dicitur simile primo, illi, inquam, de
 DEO amando, de quo prioribus me-
 morationibus egimus. *secundum autem
 simile est illi.* si scire desideres, cur pri-
 mo simile dicatur, ecce capita com-
 pendio perstricta. I. quia obligat
 ut primum. amare DEUM non est
 tantum utilitatis, uti sunt voluntaria
 Paupertas, aut puritas Virginea, sed
 necessitatis. & ideo non potest tantum
 præscribi ad modum consilii, sed vim
 habet præcepti. sic pariter amare pro-
 ximum. *Hoc est præceptum meum. ut
 diligatis invicem, sicut dilexi vos. Jo. 15.*
 II. quia Divinum est sicut primum.
 Amare DEUM non est humanæ præ-
 ceptionis, sed Divinæ. *In dextera ejus
 præcepit lex. Deut. 33. v. 2.* & sic etiam
 amare proximum. *Hoc mandatum
 habemus à DEO, ut, qui diligit Deum,
 diligit & fratrem suum. 1. Joh. 2.* non
 dicitur ab homine, dicitur à DEO. atque
 adeo tali præcepto debent cedere om-
 nes dispositiones humanae, omnes ritus,
 consuetudines, & traditiones,
 quando illi directè vel indirectè ad-

versantur. *Obedire oportet DEO magis
 quàm hominibus. Act. 5. v. 29.* III.
 quia morale est, sicut primum. Amare
 DEUM non spectat ad Ceremonialia,
 quæ sunt abrogata à Christo in lege
 sua. nec ad Judicialia, quæ sunt miti-
 gata, sed ad moralia, quæ sunt confir-
 mata. & sic pariter amare proximum:
 unde Christus magnam partem ser-
 monis in monte impendit, ut id libe-
 rarer à sinistris interpretationibus, quæ
 sunt factæ, ut perficeret, ut promove-
 ret: aded ut postremis vitæ lux diebus
 posset nominare præceptum novum
 ob formulam pulcherrimam, quam il-
 li dedit non doctrinam duntaxat, sed e-
 xemplo. *Mandatum novum do vo-
 bis, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos.
 Jo. 15. IV.* quia est naturale, ut pri-
 mum. Amare DEUM non est præcep-
 tum Divinum positivum, sicut est Ba-
 ptismi præceptum: est naturale, quia
 natura dicitur amandum esse à quolibet
 Patre illū magnū & propriū. & sic pari-
 ter amare proximū, quia natura quoq;
 dicitur à quolibet amandū propriū fra-
 trē. *Omne animal diligit simile sibi. Eccl.
 13. 19.* atq; ideo amare proximū non est
 eatenus bonum, quatenus est præcep-
 tum.

tum, sed eatenus est præceptum, quatenus est bonum. V. quia est absolutum, ut primum. Amare DEUM non est præceptum conditionatum, sicut illud Pœnitentiæ, quod iungitur, si præcessit peccatum, sed est absolutum, & sic etiam amare proximum, unde suspendi nequit ut illud Pœnitentiæ, sed per se stringit, quicquid ante cedat. *Hæc est annunciatio, quam audistis, ab initio, ut diligatis alterutrum.* 1. Jo. 3. v. 11. VI. quia est affirmativum, ut primum. Amare DEUM non est præceptum negativum, sicut illud non assumendi nomen ejus in vanum, sed est affirmativum, quia iungit aliquid boni, & sic verè est præceptum: non vetat aliquid mali, quæ est mera prohibitio. & sic pariter amare proximum, unde præceptum est præstantius omnibus negativis, cum plus sit facere bonum, quàm non facere malum. Taceo, quòd in Negativo non includitur affirmativum, at in affirmativo negativum continetur. atque hinc, qui tibi præcipit, ne oderis: *non oderis fratrem tuum in corde tuo*: non idcirco mandat, ut ames: at qui præcipit, ut ames, etiam præcipit, ne oderis: *Dilectio proximi malum non operatur.* Rom. 13. v. 10. VII. quia est universale sicut primum. Amare DEUM non est præceptum particulare, & quod obliget unum lexum præ alio, unum statum, aut populum præ alio, est universale, quod ad omnes gentes extenditur. & sic pariter amare proximum: *Qui non diligit, manet in morte.* 1. Jo. 3. nec solum est universale, quia datù est

omnibus, sed quia datù de omnibus, ut omnes debent amare, ita debent bene amari, nec inimicis exceptum *mandatum tuum minus.* VIII. quia Lucidum est præceptum amandi DEUM, sicut si fideres, explicatione operum, unde rudes sæpe melius obediunt, quàm valde litterati. & sic præceptum amandi proximum: *Præceptum Domini lucidum, illam non antonomasiam præceptum dicitur: quis ignorat? jam istud præceptum illuminat oculos; quia, qui non sæpe plurimis indiget doctrinæ discendas perfectæ amicitia non ita, qui amat. amor ipse illuminat: *Qui diligit fratrem suum lumine manet.* 1. Jo. 2. IX. est perpetuum, sicut primum. præceptum amandi DEUM non datur ad unum, sed est æternum: unde neque definitur: *Charitas non excidit.* 1. Jo. 3. sic pariter præceptum amandi proximum, quia ita eo stringitur, ut neque solvatur in parte. *tempore diligit, qui amicum est.* Itaque si de tā nobili præcepto hoc est, aliud non nosse speramus, quæ hinc memoravimus, nunquam mino satis ista forent ad ejusmodi excitandum? ecce quantæ sunt prærogativæ! & tu non affricas præceptum amandi proximum est simile alteri de amando DEO, ut sint duo gemelli uno patre, & eatenus præceptum amandi dicitur primum, & præceptum*

proximum dicitur secundum, quatenus proximus amandus est propter DEUM, & non DEUS propter proximum. Certum ita sunt inter se conjuncti, ut dividi nunquam possint. Non potes amare proximum, nisi DEUM ames, nec amare DEUM, quin ames proximum: & ideo etiam plusquam gemelli sunt, quia gemelli equidem nascuntur simul, sed non ideo necesse est eos simul mori, cum è contratio amores divinis sine indolis, ut unus vivere sine altero non possit.

2. Considera, quid sit aliquem amare, est velle ipsi bene. tunc ergo amabis proximum tuum, cum illi bene voles tam quoad ea, quæ ad animam spectant, quam quæ ad corpus pertinent. & tunc amabis sicut te ipsum, cum illi voles ut tibi, id, quod intelligit Dominus, cum ait: *Diligis proximum tuum, tanquam te ipsum.* unde omnes colliges sequelas utiles, & ordinatas ad executionem præcepti, quod est tui momenti, & omnes fundantur in verbo supradictis. Prima est, te non posse ex amore proximi ipsi in re ulla obsecundare, quæ rationi & aequitati minus congruat, quia si hoc agas, illum non amas, sed maximo habes odio, quia vis illi malum, quod quotidie demones procurant, hostes ejus spirituales, scilicet peccatum. & hoc potius non solum tunc non implet præceptum, sed violas directè, quia jubet Dominus velle bene tuo proximo: *Dilige* tu verò non solum illi bene voles, sed malè instar Diaboli. Aliter est, debere te proximo tuo velle

In P. Pauli Segneri Manna Anima.

bene propter ipsum. Proinde si ames proximum, quia ejus conversatio tibi grata est, vel quia utilitatem affert reciprocam, si præceptum non violas, certè non adimple, quia *diligis voluntatem tuam, diligis utilitatem tuam, & consequenter te diligis*, non *diligis proximum tuum*, cum dicat Dominus: *Diliges proximum.* nõsse cupis, quomodo in hoc casu ames tnum proximum? amas ut servum, non ut proximum, quia propter te ipsum amas. & Dominus usurpare voluit expressè nomen proximi, ut intelligas eum amandum ut proximum, adeoque ut parem, non ut servum, quia si est tibi proximus, in eodem gradu tecum constituitur, hoc est, in gradu, quo possit etiam ipse tecum consequi beatitudinem æternam. qualiseunque sit aliàs, magnus, an parvus, popularis, an extraneus, pius an sceleratus, benevolus, an inimicus, nihil sanè refert, sicut in Paradiso confers esse potest, ita est proximus tuus, hoc sancti nos docent. Tertia est, te non debere proximo velle bene voluntate frigidâ, stupidâ, otiosâ, quæ potius *Velleitas* dici solet, quia si sic diligas, non diligis *tanquam te ipsum*, hoc est, non diligis *in charitate non fulta*. 2. Cor. 6. putasne te contentum fore respectu tui sterili desiderio? imò verò quanto studio id procuras, quod tibi proficuum arbitraris? *Intellige que sunt proximi tui, ex te ipso.* Eccl. 4. v. 18. aliàs credere quidem potes te observare hoc præceptum ob intentionem illam bonam, quam intus in corde habes, sed non observas, quia

Uuu   inten-

intentiō non transit ad actum. *Vana locuti sunt unusquisque ad proximum suum.* Pl. 11. v. 3. Itaque à primo ad ultimum si bene perpendas, clarè videbis paucissimos in hoc orbe terrarum adimplere præceptum, quia multi amant proximum amore pernicioso, & sic oderunt, cum se amare existimant. Multi eum amant amore questuoso, atque ita se amant, & non proximum. Plurimi amant amore mortuo potius quàm vivo, quia pro illa nolunt operari, nolunt laborare, nolunt quidquam expendere, vel sibi incommodum creare, & consequenter non amant ut se ipsos. hoc est, cum a-

lacritare, ardore, efficacit, sed quasi rem ad se minime pertinet. hoc est, modo proflus inveniunt. hoc non dicit Dominus: *Proximum tanquam aliquis tuus, sed quæm te ipsum.* numquid hæc materia doloris? Ecce quod dicitur, reducitur pulcherrima lex tantæ ritatis, ut innumeri sint, qui contra ra transgrediantur, paucissimi solum servent. *Beatus, qui invenit mandatum, verum.* Eccl. 23. & tamen hæc quæ tantum valet, quantum amandi DEUM. *Maius hoc mandatum non est.* Mat. 23.

XXXI

S. Ignatius Patriarcha.

Quomodo vos potestis credere, qui gloriam ab invicem accipitis, gloriam, quæ à solo DEO est, non queritis? Jo. 5. v. 44.

1. **C**onsidera, quantum damni tibi afferat cupiditas gloriæ humanæ. non solum impedit, sed quasi impossibilem reddit fidem. *Quomodo vos potestis credere,* inquit Christus, *qui gloriam ab invicem accipitis, & gloriam, quæ à solo DEO est, non queritis?* fides, ut talis sit, qualem esse convenit, vera simul esse debet & viva. Qui hoc credit, quod docet Ecclesia, etsi non operetur juxta id, quod credit, habet nihilominus fidem veram, quia falsâ penes Ethnicos, & hæreticos est: sed non ideo habet fidem vivam, quia non o-

peratur. *Fides sine operibus non est.* Qui operatur, non solum veram, sed vivam fidem, quæ non est cadaveris. Jam vero operatur gloriæ humanæ summæ rebus habilem ad utramque fidem. *Superbia hominis est apostatare à DEO.* Eccl. 10. v. 14. Cum hæc cupiditas nimia est, nec simplicem rebus fidem, quia fides requiritur, etiam docilem, qui non tantum operatur, sed captivari in obsequium & ambitio, quæ est cupiditas gloriæ humanæ, eum facit superbum, &